

رای شماره 1730262 هیأت تخصصی اداری و عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تبصره ماده 2 و بندهای 4، 5 و 6 ماده 3 آیین رسیدگی به اختلافات در هیأت داورى قانون بازار اوراق بهادار مصوب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مصوب 1398/5/14

هیأت تخصصی اداری و امور عمومی

* شماره پرونده: ه ت/ 0200343

* شماره دادنامه سیلور: 140231390001730262 تاریخ: 1402/07/08

* شاکی: ارژنگ منصوری جوزانی، علی حبیبی، دادآفرین دادبه پارسیان

* طرف شکایت: سازمان بورس و اوراق بهادار

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال تبصره ماده 2 و بندهای 4، 5 و 6 ماده 3 آیین رسیدگی به اختلافات در هیأت داورى قانون بازار اوراق بهادار مصوب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مصوب 1398/5/14 پیوست بند 8 صورتجلسه 587 مبنی بر توسعه اختیارات دبیرخانه به عنوان مرجع امور اداری و غیرقضایی به اختیارات در امور قضایی

* شاکی دادخواستی به طرفیت سازمان بورس و اوراق بهادار به خواسته فوق الذکر به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرر در شکایت به قرار زیر می باشد:

آیین رسیدگی به اختلافات در هیأت داورى قانون بازار اوراق بهادار مصوب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مصوب 1398/5/14 پیوست بند 8 صورتجلسه 587

تبصره ماده 2:

دبیرخانه به تعداد لازم نیروی انسانی از جمله کارشناس و کارمند اداری دارد که تحت نظارت و مدیریت مسئول دبیرخانه، علاوه بر موارد فوق الذکر، امور کارشناسی و فنی مربوط به پرونده‌ها که توسط هیأت ارجاع می شود را انجام می دهد.

ماده 3- مسئول دبیرخانه همزمان به عنوان دبیر هیأت فعالیت می نماید. اهم وظایف دبیر از قرار ذیل است:

4- حضور مشورتی در جلسات دادرسی هیأت داورى با تشخیص رئیس هیأت

5- اظهارنظر مشورتی در پرونده هایی که توسط هیأت داورى بدین منظور ارجاع می شود.

6- تبیین و راهنمایی در خصوص نحوه اجرای دادنامه های صادره توسط هیأت داورى در قالب مکاتبه با مراجع اجرا

* دلایل شاکی برای ابطال مقرر در شکایت:

در تبصره 3 ماده 37 قانون بازار اوراق بهادار مصوب سال 1384 مقرر داشته که هیأت داورى دارای دبیرخانه ای است که در محل سازمان تشکیل می شود و هیچگونه اختیاری بالاتر از معنا و وظایف دبیرخانه به دبیرخانه هیأت داورى نداده است در حالی که در تبصره این ماده امور کارشناسی و فنی مربوط به پرونده ها به دبیرخانه داده شده است و بندهای 4 به دبیر هیأت امکان حضور مشورتی در جلسات دادرسی هیأت داورى و در بند 6 وظیفه تبیین و راهنمایی در خصوص نحوه اجرای دادنامه های صادره داده شده است؛ لذا با توجه به اینکه کارشناسی مستلزم داشتن پروانه از مراجع قانونی و یکی از ادله اثبات دعواست

و در حوزه امور قضایی رسیدگی می شود و با توجه به اینکه دبیرهیأت عضو هیأت شمرده نمی شود و حضور این فرد در جلسات رسیدگی مبنای قانونی ندارد و با عنایت به اینکه بر اساس بند (1) ماده 7 قانون بازار اوراق بهادار آیین نامه های اجرایی این قانون می بایست به تصویب شورای عالی بورس برسد در نتیجه با توجه به یک مرحله ای بودن رسیدگی هیأت داور و اهمیت بالای آراء تقاضای ابطال موارد مذکور را دارد؛

* طرف شکایت به طور خلاصه پاسخ داده است که:

دبیرخانه هیأت داور بر اساس نمودار سازمانی و تشکیلات این سازمان (موضوع ماده 12 مصوبه هیأت وزیران در خصوص تشکیلات سازمان مصوب سال 1385) زیرمجموعه معاونت حقوقی است و بر اساس دستورالعمل مورد شکایت نیروی انسانی شاغل متشکل از کارمند دفتری، کارشناس و... بوده و واژه کارشناسی در تبصره ماده 2 دستورالعمل غیر از کارشناس رسمی دادگستری است و به هیچ عنوان به معنای اعطای اختیارات و وظایف کارشناسان رسمی دادگستری به کارشناسان دبیرخانه هیأت داور ندارد؛ اموری که به کارشناسان دبیرخانه ارجاع می شود همچون ابلاغ اوراق و دادنامه ها، ارائه گزارش خلاصه پرونده و توضیحات در چارچوب مستندات موجود به هیأت داور همگی ماهیت اداری و غیرقضایی دارد. همچنین حضور در جلسات دادرسی به معنای عضو بودن و داشتن اختیارات قضایی نیست و صرفاً جنبه مشورتی دارد و در مواردی که مراجع اجرا از ماهیت داور و اقتضائات بازار سرمایه شناخت کافی نداشته باشند ارائه رهنمود در خصوص امور و فرایندهای مرتبط با اجرای آراء صادره ضروری است که مکاتبات دبیرخانه با مراجع مذکور در نحوه ی اجرای دادنامه در راستای سهولت اجرا بوده و این امر نیز کاملاً اداری و غیرقضایی است؛

* پرونده کلاسه 0200343 هـ ع با موضوع ابطال تبصره ماده 2 و بندهای 4، 5 و 6 ماده 3 آیین رسیدگی به اختلافات در هیأت داور قانون بازار اوراق بهادار مصوب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مصوب 1398/5/14 پیوست بند 8 صورتجلسه 587 مبنی بر توسعه اختیارات دبیرخانه به عنوان مرجع امور اداری و غیرقضایی به اختیارات در امور قضایی در جلسه هیأت تخصصی اداری و امور عمومی مطرح و به شرح آتی رأی صادر گردید:

رأی هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری

نخست اینکه دبیرخانه هیأت داور بر اساس نقش و کارکرد های متعارف دبیرخانه ای فعالیتهایی کاملاً اداری و غیرقضایی و پیرامون موضوعات در حال بررسی در هیأت داور دارد و بر اساس ماده 3 مقرر در مورد شکایت اموری همچون صدور ابلاغیه و اخطاریه، تأیید مفاد آگهی ها برای انتشار، وظیفه پیگیری اجرای تصمیمات اتخاذ شده در چهارچوب دادنامه های صادره در عداد وظایف دبیرخانه هیأت داور قرار گرفته است. همچنین اظهار نظر مشورتی دبیر در پی ارجاع هیأت داور صورت می گیرد و از حیث ماهیتی، مبتنی بر انجام مطالعات و بررسی های حقوقی و با بهره گیری همه جانبه از اطلاعات فنی - تخصصی در بازار سرمایه بوده و بعضاً به دلیل پیچیده بودن موضوعات مطرح در هیأت داور و گستردگی حوزه آراء صادره از حیث مالی و تأثیرپذیری آحاد جامعه از آراء هیأت داور موجه و پذیرفتنی است. بنابراین فارغ از اینکه پست سازمانی کارشناسی در ساختار سازمان، از میحث کارشناسی که مرجع رسیدگی کننده در فرایند دادرسی، به عنوان یکی از ادله اثبات دعوا بدان استناد می کند متفاوت است، نظر و حضور مشورتی دبیر در جلسات مقرر (در مواردی که با تشخیص هیأت داور است) فرصت بهره مندی از نظر تخصصی و علمی و زمینه صدور آراء صحیح و متقن را فراهم می سازد و نه تنها از جنس امور قضایی به شمار نرفته و امری کاملاً اداری است بلکه در کنار رسیدگی هیأت داور و به مانند بسیاری از هیأت ها، استفاده از ظرفیت و دانش تخصصی امری مرسوم و متعارف است کمااینکه در مواد 7 و 8 قانون دیوان عدالت اداری نیز به عنوان مرجع قضایی، امکان شرکت در جلسات و اظهارنظر مشورتی مشاوران و کارشناسان در امور ارجاعی بدون حق رأی تجویز شده است؛ دوم اینکه بر اساس بند (2) ماده 7 قانون بازار اوراق بهادار مصوب سال 1384 تهیه و تدوین دستورالعمل های اجرایی این قانون در شمار وظایف هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار قرار گرفته است و بر مبنای ماده 3 این قانون «شورای عالی بورس» بالاترین رکن بازار اوراق بهادار است که "تصویب سیاست های کلان آن بازار" را بر عهده دارد لذا جدای از اینکه موضوع دستورالعمل مذکور ناظر به ترتیبات رسیدگی همچون چگونگی تقدیم و تنظیم دادخواست و فرایند رسیدگی در هیأت داور بوده و اساساً جزو سیاست های کلان بازار بورس نیست، هیأت تخصصی اداری و امور عمومی دیوان عدالت اداری در دادنامه شماره 194 مورخ 1400/4/19 تهیه و تدوین دستورالعمل مورد شکایت را از جمله وظایف هیأت مدیره بر اساس بند (2) ماده 7 قانون یاد شده اعلام کرده است؛ نظر به مراتب مذکور مقرر در مورد شکایت خارج از حدود اختیار مرجع واضع و مغایر قانون نیست در نتیجه مستنداً به بند «ب» ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری با آخرین اصلاحات و الحاقات بعدی مصوب سال 1402 و با

اتفاق آراء، رأی به رد شکایت صادر می شود؛ این رأی ظرف بیست روز از تاریخ صدور، از سوی رئیس ارزشمند یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است.

رئیس هیأت تخصصی اداری و امور عمومی - دکتر زین العابدین تقوی